

Nedersen og Vaulsen slekta

FORORD.

Vi på Korseberg har i "alle år" vært svært nysgjerrig på hvor Gammel-Pål og vårt opphav kom fra. Så derfor ble denne boka til.

Denne lille historiebok er min "debut" på området. Jeg har valgt å dele boka i to deler for å følge Pedersen og Paulsenslekta. Jeg har for lite opplysninger om Pål Olsens første ekteskap til å følge disse og har derfor valgt bare andre ekteskap med etterkommere. Jeg følger Peder Olsens barn av 1. ekteskap og hans 3. sønn med etterkommere. Fremdeles er det mye jeg gjerne skulle vite, og hvis jeg eller noen andre vil studere flere kirkebøker, kan jeg skrive tillegg senere. Men kirkebøker i Gudbrandsdalen starter først i 1739 så det er begrenset hvor langt vi kan gå tilbake. Derfor setter jeg sluttstrek nå, men jeg lar det stå åpen side til slutt i boka for at hver enkelt kan føye til det som ikke har kommet fram for den enkelte gren. Mange sitter jo med muntlig fortellertradisjon om sitt opphav. Det er klokt å få det ned på papiret før det er for sent! Min nysjerrighet fikk ihverfall meg til å begynne med granskingen og det har vært en trivelig tid, med mange telefoner til familien, særlig til Laila i Djupvik! Og motsatt. Ludvig (min mann) vil også gjerne "ha det skriftlig" hvor tålmodig han har vært med telefonregninger og mitt slektsprat! Jeg kan kanskje si med filosofen Pascal: "Hjertet har sine grunner som fornuften ikke kjenner".

Opplysningene har jeg fått i det vesentlige fra Nordalsakrivet, Vågåmo, og jeg retter stor takk til arkivleder Stallvik. Noe fra bygdehistorikere Pål Drivenes og Torger Risdal som har skrevet brev som jeg ved tilfeldigheter har fått tak i via andre. Jeg har lest alle "Årbok for Gudbrandsdalen" og hentet historie derfra. Likeledes har jeg fått "Årbok for Nord-Troms" fra Laila i en årrekke. Ingeborg og Olav Sandbakk i Nordfold er en del av slekta son er svært skriveglade og det er en glede å ta med alt som har kommet derfra. Det har vært veldig hyggelig å bli kjent med den delen av slekta.

Jeg håper boka blir til hyggelig opplysning om slekt og historie. Vi kommer fra solide husmannsslekter fra Gudbrandsdalen!

Hjertelig takk til alle som har vært behjelpelig med opplysninger om slekta og til Odd Gaare som har tegnet forsiden.

Eidsberg, juni 1992 Solveig Korseberg Rud

Når vi ser i de gamle kirkebøker, var nesten alle våre formødre/fedre født i Waage prestegjæld. Dette er nå Sel kommune.

Litt beskrivelse av Solhjmsgrenda i Bredebygden:

Når vi kjører etter E6 gjennom Sel sørover fra Otta, vil vi komme til Høgkringom med "Sinclair-støtta". Sør for Kringen kommer så en rett veillinje over Solhjems-jordet med det gamle skolehuset (nå grendehus) ved vestsiden av veien. Husa på Solhjem ligger da litt opp fra veien, (mot øst, Lågen på vestsiden) og de gamle husmannsbruka under Solhjem ligger oppe over den svært bratte lia: Solhjems-Rønningen, øvre og nedre Tullut, Harestainen, Brattbakken og Solhjemseie. Oppe på berget i nord ligger Solhjems-Bergum, og nede ved veggen ligger Vetl-Lykkja tett under berget.

Det som interesserer oss mest er Tullut-plassene: Plassene - øvre og nedre - ligger i bratteste lia på østsiden - "solsiden" - av Gudbrandsdalslågen i Sel kommune.

Det tok noe tid å finne den rette Pål Olson (Han ble alltid kalt Gammel-Pål). Etter opplysninger i Lyngen bygdebok var jeg på feil linje i starten. Sommeren 1990 reiste endelig Ludvig (min mann) og jeg til Gudbrandsdalen for å finne plassen hvor oldefar var fra. Vi fant fram ved å spørre oss til gården Bergum, da det var første opplysning om Pål. Dette var imidlertid feil, men vi fikk meget gode venner der - Margot og Jakob Bergum - og har vært der mange ganger siden.

Høsten i 1990 klarte vi å overtale Laila i Djupvik til å komme den lange veien for å se på plassene. Vi hadde i mellomtiden funnet ut at plassen Tullut var rett sted. Men vi tok inn på Bergum i en gammel stue - maken til den opprinnelige stua på Tullut - og ble godt mottatt. Det rare er at Ola Bergum - altså tippoldefar der på Bergum - var Gammel-Pål's fadder ved dåpen i Sel kirke. Det står igjen å finne om det er en sammenheng i slekt!

Vi så også hvor Anne "Tulluta" (Gammel-Pål's mor) var født, nemlig Heradalen. Hun hadde med seg navnet fra plassen Tullut - og ble med til Djupvik.

Det var med undring og sterke følelser vi gikk rundt på Tullut og besøkte de små husene som er i helt tømmer, etter vanlig byggeskikk i Gudbrandsdalen. Fjøset har rommet 5 kuer, sauefjøset 18 sauer. Stall til en hest.

Ola Breden, Heradalen, kunne fortelle at hans far og bestefar husket de som dro nordover hadde med hest og kjerre, og bak på alle kjerrene hang rokken. Den måtte være uskadet da den var jo helt nødvendig for å selvberge seg. Gammel-Pål tok med seg et stort framskap, som tyskerne hogde istykker under siste krig, en reisekiste som befinner seg hos Harold Christiansen (Ole Paulsens grand-barnebarn) i Amerika, og ellers det som var nødvendig, kanskje alt de eide.

Det ble en lang ferd mot nord.

De kom først til Målselv. Der traff Pål sin Thorine (Thorø) og giftet seg der. Thorine var kommet fra Lom sammen med mor Embjør Larsdatter og søster Mari. (Slekten kan i en gren føres tilbake til ca. år 1600). Disse hadde første stopp i Ibestad i Nordland, men reiste så videre til Målselv.

De bodde først på gården Rosvold. På gården Carlstad ble Ole Andreas født og hjemmedøpt. De andre barna ble født i Djupvik. Fra Djupvik reiste de til Alta og drev med skiferbruk, dette var de vant med fra Sel der det var store skiferuttak. De vendte imidlertid tilbake til Djupvik og i året 1848 ble gården Djupvik kjøpt, sammen med Rønnog og Eilert Carlsen, og familien ble der og eies nå av Laila Paulsen. Gården ble etterhvert delt på flere i familien.

Så om Tullut-slekta - plass under Solhjem gård.

Vår slekt som bor på Tullut i følge folketellinga 1801:

Husmann Peder Olsson 41 år - født 26.mars 1761 - døpt på Sel.

Kone Anne Iversdotter 43 år - født 1758

PEDER OG ANNE OG DERES BARN:

Peder og Anne ser ikke ut til å være gift i soknet. Anne Iversdatter kan vi heller ikke finne døpt i soknet. Vi finner en Ola Pedersen er tjener på Sylte i Kvikne i 1801, men vi vet ikke med sikkerhet at det er vår Peder. Men han kan ha funnet sin Anne og giftet seg der. De som senere overtok øvre Tullut kom også fra Skåbu. Overtakelse gikk ofte gjennom kjente.

Peders foreldre:

Ola Pedersen og Marit Pedersdotter ble gift 07.03.1756.

De er døde før 1801 og vi kan anta at de bodde på Tullut før 1801. De har også ei datter Kari født 06.03.1757 som bor på en annen plass - Rønningen -under Solhjem i 1801. Hun var gift med Svein Mortensson. Det kan styrke teorien om at Ola og Marit bodde på Tullut de også.

Anne Iversdatter dør i Tullut 24.05.1823, 63 år.

Peder Olsson dør i Tullut 10.07.1825, 64 år.

Sønnen Ola Pederson dør 04.07.1825, 38 år.

Det ble altså mange dødsfall i familien på kort tid.

Peder og Anne i Tullut får disse barna:

A.	Ola	f.	ca.	1786	- død i Tullut 04.07.1825
B.	Iver	f.	29.12.1787	- død i Tullut mai 1789.	
C.	Ymbjør	f.	16.03.1791	- død 1862 i Skåbu.	
D.	Marit	f.	ca.	1795	- ikke flere opplysninger
E.	Mari	f.	ca.	1798	- ikke flere opplysninger
F.	Iver	f.	20.02.1803	- døpt ei uke senere.	

Det er kun tre av barna jeg har noen opplysninger om, nemlig Ola (antakelig eldst), Ymbjør og den yngste Iver. Vi må anta at Ola er eldst, og vet ikke sikkert om det er alle barna.

C. Ymbjør Pedersdatter Tullut kom til Skåbu som ung veverske. Der ble hun gift med Torger Erlandsen. De er gårdsfolk på Øvre Skåbu. (Kilde: Gårdsbok for Fron, s.370-71). "Det har vore sagt at Ymbjør vart ei duganes gardkjerring, og fylte plassen sin godt i Øvre Skåbu". (Kilde: Brev fra Torger Risdal.) Gjennom sønnen Erland sitter samme slekt på gården idag, med tre påfølgende kvinneledd:

- Embjør Erlandsdatter g.m. Renaldo Stensrud;
- Elline Renalddosdatter g.m. Petter Fosse (mor hans, Berte Persdatter Kappelåsen kan vere sønnedatter til Iver, bror til Ymbjør Tullut.)
- Borhild Pettersdatter g.m. Knut Brenden.

F. Iver Pedersen Tullut kom også til Skåbu. Han er nevnt i gamle skriv som Iver Tullut. Han ble tidlig enkemann. Eldste sønnen het Per (Peder) og ble gift til Kappelåsen og har stor etterslekt. Iver giftet seg igjen. Hele den familien utvandra til Amerika i 1870. I utvandringstater fra Skåbu er Iver Pedersson Reiret 67 år. Kona er Kari Johannesdatter Reiret 65 år. Johannes Iversson Reiret, 33 år drar også, likeledes Beret Reiret, og Kari Halvorsdatter Reiret, 33 år (hun kan være kona til Johannes).

Ifølge brev fra Torger Risdals skal sønnen til Iver ha blitt gift til Kappelåsen. I 1859 fikk Peder Iversson Hysjulien skjøte på Kappelåsen fra svigerfaren. Kona hans var Guri Johannesdatter Kappelåsen. Samme slekta sitter på Kappelåsen idag, ser det ut til.

A. Ola er vår stamfar og får en grundigere beskrivelse nedenfor.

OLA PEDERSEN TULLUT OG ANNE PÅLSDATTER FRA HERADALEN OG DERES BARN:

OLA PEDERSEN TULLUT (døpt 19.06.1785 - død 04.07.1825)
Han ble gift den 13.10.1811 med

ANNE PÅLSDATTER HERADALEN født 05.04.1791
døpt 03.05.1791 i Sel annex kirke.
Faddere var Syver Pedersen, Lars Loftsgård, Synnøve Bue,
Kari Vangen og Marit Kleverud.